

Secretos de América

Exposición Colectiva de Fotografía Documental

Amerikan salaisuuksia

Kollektiivinen dokumenttivalokuvanäyttely

Organizan:

Asociación ProDocumentales Cine y TV.

Instituto Iberoamericano de Finlandia en Madrid.

Las obras que conforman esta exposición pertenecen a la Mediateca ProDocumentales.

Curadora: Dra. Alicia F. Sagüés Silva.

La exposición se presenta en la sede del Instituto Iberoamericano de Finlandia, c/ Caracas23, bajo, Madrid, del 1 al 22 de marzo de 2012. Entrada libre y gratuita.

Fotografía de portada: Jorge Mata (España) de la serie “Andinos”, Perú, 2002.

Diseño y composición del Catálogo: Alicia F. Sagüés Silva.

Traducción al finés: Heini Ekman.

ISBN: 978-952-5481-18-1 (PDF)

Järjestäjät:

**ProDocumentales Cine y TV
Suomen Madridin-instituutti**

**Näyttelyn teokset kuuluvat ProDocumentales-järjestön mediakirjastoon.
Kuraattori: Tri Alicia F. Sagüés Silva**

Näyttely on esillä Suomen Madridin-instituutissa, c/Caracas, 23, bajo, Madrid, 1.-22.3.2012. Vapaa pääsy.

Kannen kuva: Jorge Mata (Espanja), sarjasta "Andien asukkaita", Peru, 2002.

Katalogin sommittelu ja teksti: Alicia F. Sagüés Silva.
Suomennos: Heini Ekman.
ISBN: 978-952-5481-18-1 (PDF)

El Instituto Iberoamericano de Finlandia es uno de los dieciséis centros finlandeses de cultura y ciencia que realizan actividades en el extranjero. Se rige por la Fundación Iberoamericana de Finlandia, financiándose en su mayor parte a través del Ministerio de Educación de este país nórdico. El Instituto se inauguró en 1996 en cooperación con la Universidad Complutense de Madrid, y tiene su sede oficial en la Facultad de Filología de dicha Universidad. No obstante, la oficina principal, la biblioteca y la sala de exposiciones se encuentran en el céntrico barrio madrileño de Chamberí.

El propósito del Instituto es fomentar las relaciones culturales y científicas entre Finlandia y la Península Ibérica, así como con los países de América Latina. Es por eso que ha colaborado con la Asociación ProDocumentales. En 2012, ProDocumentales ha presentado en la sede del Instituto su muestra fotográfica *Secretos de América*, que concluyó con la proyección de un documental del director chileno-finlandés Simón Bergman. Asimismo, también en 2012, ProDocumentales ha colaborado con el Instituto en la organización de una gira de documentales finlandeses por América Latina. Ambas entidades cooperan en un ciclo de cine documental en Comillas, una ciudad costera en el norte de España. Con estos proyectos, se ha fomentado tanto la cultura latinoamericana entre los finlandeses y españoles, como la cultura finlandesa entre los latinoamericanos y españoles.

En el Instituto le estamos sinceramente agradecidos a ProDocumentales por su importante colaboración, y nos alegramos mucho de haber tenido el placer de trabajar con profesionales tan simpáticos durante estos proyectos.

Instituto Iberoamericano de Finlandia

Suomen Madridin-instituutti on yksi kuudestatoista ulkomailla toimivasta kulttuuri- ja tiedeinstituutista. Sitä ylläpitää yksityinen Iberialais-amerikkalainen säätiö. Rahoituksensa instituutti saa suurimmaksi osaksi Suomen opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Instituutti perustettiin vuonna 1996 yhteistyössä Madridin Complutense-yliopiston kanssa. Instituutilla on virallinen toimipiste Complutense-yliopiston filologisen tiedekunnan tiloissa. Varsinainen toimisto, näyttelytilat ja kirjasto sijaitsevat Madridin keskusta-alueella Chamberín kaupunginosassa.

Instituutin tarkoitus on edistää kulttuuri- ja tiedeyhteistyötä Suomen ja Iberian niemimaan sekä Latinalaisen Amerikan maiden kanssa. Siksi instituutti onkin tehnyt yhteistyötä ProDocumentales-järjestön kanssa. Vuonna 2012 ProDocumentalesin *Amerikan salaisuuksia* -näyttely oli esillä instituutin tiloissa, ja näyttely päätettiin esittämällä chileläissuomalaisen ohjaajan Simón Bergmanin dokumenttielokuva. ProDocumentales on myös tehnyt instituutin kanssa yhteistyötä suomalaisten dokumenttielokuvien kiertueen järjestämisessä Latinalaisessa Amerikassa vuonna 2012. Lisäksi ProDocumentales ja instituutti ovat järjestäneet dokumenttielokuvakiertueen Comillasin rantakaupungissa Pohjois-Espanjassa. Näillä projekteilla olemme edistäneet niin Latinalaisen Amerikan kulttuurien näkyvyyttä suomalaisten ja espanjalaisten parissa kuin suomalaisen kulttuurin näkyvyyttä latinalaisamerikkalaisten ja espanjalaisten keskuudessa.

Instituutilla olemme vilpittömästi kiitollisia ProDocumentalesille tärkeästä yhteistyöstä, ja olemme iloisia, että olemme saaneet toteuttaa nämä projektit niin mukavien ammattilaisten kanssa.

Suomen Madridin-instituutti

Secretos de América... realidades, sueños, pesadillas, un mundo de tópicos y descubrimientos, diversidad infinita de un continente humano sin igual, que suma, crece, comparte y fragmenta. Una pequeña muestra de mucho de lo que sucede a diario, a través de la mirada de fotógrafos implicados con sus entornos, con su gente, de la que son parte fundamental. Autores locales y lejanos que se funden con sus protagonistas para hacernos partícipes de sus vidas, de sus percepciones. Miradas conocidas y desconocidas, experimentadas y novatas, pero siempre profundas y sinceras, creativas, rigurosas.

Las obras aquí presentes, pertenecientes a la Mediateca de la Asociación ProDocumentales, pretende recordar esos misterios que nos conforman, que permiten encontrarnos con la esencia de lo humano, que sorprenden en cada rincón, que crean magia y motivan a la reflexión, al conocimiento. Ha sido muy difícil seleccionar estas 20 series entre más de 3.000 imágenes, pues la calidad y multiplicidad de retratos de la existencia en América con la que contamos en nuestro acervo, supera nuestra propia imaginación. Todas son ya parte de la memoria de estos pueblos y ninguna ha perdido actualidad, justamente por rescatar la historia, pero también porque algunas circunstancias han cambiado muy poco desde que se tomaron estas imágenes. Por ello mismo cualquier tema que pensemos puede ser escudriñado a través de este archivo, que no deja de incrementarse cada año y de enseñarnos la magnitud de las cosas pequeñas.

Esta selección incluye un homenaje a un fotógrafo magnífico, comprometido además con las causas justas. Nos referimos a Jorge Mata, español con espíritu latinoamericano que supo captar como pocos la energía de la gente. Participó en nuestra 3ª Muestra "Documentales y Fotografías de América Latina" con las obras que nos honra presentar aquí, una de las cuales hemos elegido como imagen de esta exposición.

Les invitamos entonces a participar, a comentarnos vuestras opiniones, a devolver a los autores y por qué no también a los protagonistas, sus experiencias ante esta exposición que deseamos les provoque todo tipo de sensaciones.

Curadora: Dra. Alicia Fernanda Sagúés Silva

Esta exposición fue concebida para el Instituto Iberoamericano de Finlandia en Madrid, y presentada el 1 de marzo de 2012. Agradecemos sinceramente la oportunidad de realizar este proyecto y la colaboración brindada por el maravilloso grupo humano del Instituto, durante el montaje de la exposición.

Asociación ProDocumentales.

Amerikan salaisuuksia... todellisuutta, haaveita, painajaisia, arjen ja löytöjen maailma. Inhimillisen maanosan ääretön monimuotoisuus, joka kasvaa, jakautuu ja pirstoutuu. Pieni kuvaus siitä, mitä tapahtuu päivittäin – siitä, miten kuvaamiinsa ihmisiin ja ympäristöön sulautuneet taiteilijat tuon kaiken näkevät. Paikalliset ja ulkomaalaiset taiteilijat sulautuvat valokuviansa päähenkilöihin, jotta pääsisimme osallisiksi heidän elämäänsä, heidän ajatuksiinsa. Taiteilijoiden näkemykset ovat tuttuja ja tuntemattomia, kokeneita ja samalla vasta-aloittelevia, mutta aina syvällisiä ja vilpittömiä, luovia ja tarkkoja.

Tämä ProDocumentales-järjestön mediakirjastolle kuuluva teosvalikoima muistuttaa niistä salaperäisistä tapahtumista, jotka muovaavat meitä, jotka antavat meille mahdollisuuden löytää inhimillisyyden olemuksen, jotka yllättävät meidät joka kulmassa, jotka synnyttävät taikuutta sekä herättävät ajatuksia ja tunteita. On ollut todella vaikeaa valita nämä 20 valokuvasarjaa yli 3000 kuvan joukosta. Latinalaisen Amerikan olemassaoloa kuvaavien valokuvien laatu ja moninaisuus, jonka kokoelmassamme voi nähdä, ylittää oman mielikuvituksemme rajat. Kaikki kuvat ovat osa Latinalaisen Amerikan kansojen muistoa, mutta yhä ajankohtaisia. Näin pääsemme menneisyyteen osaksi myös siksi, että jotkut asiat ovat muuttuneet hyvin vähän näiden kuvien ottamisen jälkeen. Tämän arkiston kautta voi tarkastella mitä tahansa aihetta, jota tulemme ajatelleeksi. Arkistomme kasvaa entisestään joka vuosi ja näyttää meille pienten asioiden suuruuden.

Tämä valikoima on kunnianosoitus suurenmoiselle valokuvaajalle ja aktivistille Jorge Matalle. Hän oli espanjalainen, jolla oli latinalaisamerikkalainen sielu, ja joka harvojen tapaan ymmärsi ja osasi vangita ihmisten energian. Hän osallistui kolmanteen *Muestra Documentales y Fotografías de América Latina* -näyttelyyn töillään, jotka meillä on kunnia esittää tässä, ja joista yksi on valittu tämän näyttelyn pääteokseksi.

Kutsumme teidät osallistumaan, kertomaan meille mielipiteenne, antamaan palautetta taiteilijoille, ja miksei myös kuvien päähenkilöille, kokemuksista joita tämä näyttely teille antaa. Toivomme sen herättävän teissä kaikenlaisia tunteita.

Kuraattori: Tri Alicia Fernanda Sagúés Silva

Tämä näyttely on suunniteltu Suomen Madridin-instituuttia varten, ja avattu siellä 1.3.2012. Kiitämme vilpittömästi instituuttia mahdollisuudesta toteuttaa tämä projekti, ja mahtavasta yhteistyöstä näyttelyn pystyttämiseksi.

ProDocumentales.

Los Autores / Taitelijat:

Toño Arias (República Dominicana / *Dominikaaninen tasavalta*)

Juan Pablo Barragán (Ecuador)

Ludovic Bonleux (Francia / *Ranska*)

Pedro Farías Nardi (República Dominicana / *Dominikaaninen tasavalta*)

Miguel Antonio García Moya (Venezuela)

Miguel Hechenleitner (Chile)

Fabián Hernández Mena (Costa Rica)

Marielos Imery (El Salvador)

Sergio Leyva (Cuba / *Kuuba*)

Daniel Machado Hernández (Uruguay)

Jorge Mata (España / *Espanja*)

José Ramón Mendoza (Venezuela)

Luis Micou (Argentina / *Argentiina*)

Aaron O'Dea (Gran Bretaña / *Iso-Britannia*)

Pablo Ramírez Durón (México / *Meksiko*)

David Raymundo Ceto (Guatemala)

Juan Carlos Rodríguez Ogarrío (México / *Meksiko*)

Mateus Sá (Brasil / *Brasilia*)

Jorge Travieso (Honduras)

Pascal van Heesch (Países Bajos / *Alankomaat*)

Toño Arias (República Dominicana, 1956)

Quando lloran los Dioses (República Dominicana, 2010) 5 fotografías color. Formaron parte de la IIª Muestra "Documentales y Fotografías de América Latina".

Comentario del autor: El Vudú es una religión practicada en toda la isla Española por dominicanos y haitianos. En el aspecto religioso la tragedia del terremoto ocurrido en 2010 también ha tenido sus respuestas. El dolor por las pérdidas, la hambruna y la enfermedad se canaliza como una catarsis mediante este ritual (Gagá o Rará), que celebra la primavera y los Luases (semidioses, misterios, espíritus) del Vudú. En ella dichos Luases se manifiestan mediante la posesión ritual de las reinas y mayores, al igual que los devotos lloran por las tragedias de sus hijos y expresan sus sentimientos.

Hemos seleccionado estas obras porque: la energía emanada de estas fotografías, capturadas gracias a la aceptación del autor en estos rituales, nos permite penetrar en mundo tan mitificado como colorido y profundo. La fuerza de estas fotos radica en la comprensión del encuentro entre los sentimientos y los movimientos, representado en composiciones dinámicas que traspasan el límite de la superficie del papel y nos transportan allí... o a sus protagonistas a nuestro espacio.

Toño Arias (Dominikaaninen tasavalta, 1956)

Kun itkevät jumalat (Dominikaaninen tasavalta, 2010), 5 värivalokuvaa. Olivat mukana II. "Documentales y Fotografías de América Latina" -näyttelyssä.

Taiteilijan kommentti: Voodoo on uskonto, jota harjoitetaan koko Hispaniola-saarella, sekä Haitin että Dominikaanisen tasavallan puolella. Myös vuoden 2012 maanjäristyksen tragedia on saanut vastauksia uskonnollisesta näkökulmasta. Menetysten, nälän ja sairauksien tuottama tuska kanavoituu kuin katarsis tämän rituaalin (Gagá tai Rará) kautta, joka juhlistaa kevättä ja Voodooon Luaseja (puolijumalia, mysteerejä, henkiä). Luasit tulevat esille kuningattarien ja vanhimpien rituaalisen vimman kautta, samoin kuin hurskaat itkevät lastensa tragediaita ja osoittavat tunteitaan.

Olemme valinneet nämä valokuvat, koska: näistä kuvista - jotka taiteilija on, päästyään osaksi rituaaleja, onnistunut vangitsemaan - huokuva energia antaa meidän tunkeutua tähän niin myyttiseen, värikkääseen ja syvälliseen maailmaan. Kuvien voima on lähtöisin tunteiden ja liikkeiden kohtaamisen ymmärtämisestä. Kohtaaminen esitetään dynaamisissa sommittelmissa, jotka ylittävät paperin pinnan rajat ja kuljettavat meidät sinne... tai niiden päähenkilöt meidän luoksemme.

Foto de Toño Arias (Rep. Dominicana)

Juan Pablo Barragán (Ecuador)

1.- *Virgen de los Andes* (Quito, 2001). 2.- *Princesa de Salango* (Salango, 2001). 3.- *Toma de la Plaza* (Cotacachi, 2003). 3 fotografías blanco y negro. Formaron parte de la 4ª Muestra "Documentales y Fotografías de América Latina. La foto 1 fue elegida como imagen de la 10ª Muestra, cuyo país invitado fue Ecuador.

Estas obras no han sido comentadas por su autor, ni presentadas como una serie en sí.

Hemos seleccionado estas obras porque: en nuestras convocatorias proponemos que los fotógrafos presenten una serie, que se animen a contarnos una historia con sus imágenes fijas, pero muchos de ellos prefieren seleccionar algunas de sus imágenes más significativas, que parecen sueltas, pero luego forman, como en este caso, un panorama de la realidad local. Contrastando con la infinidad de colores de su país, Barragán opta por el blanco y negro para imprimir más contundencia, si cabe, a las presencias, a las miradas de sus protagonistas, cuestionándonos casi, sobre su existencia ¿real o surreal?

Juan Pablo Barragán (Ecuador)

1.- *Andien neitsyt* (Quito, 2001). 2.- *Salangon prinsessa* (Salango, 2001). 3.- *Aukion valtaus* (Cotacachi, 2003). 3 mustavalkovalokuvaa. Olivat mukana 4. "Documentales y Fotografías de América Latina"-näyttelyssä. Kuva 1 valittiin 10. näyttelyn pääteokseksi, kun kutsuvierasmaa oli Ecuador.

Taiteilija ei itse ole kommentoinut näitä kuvia, eivätkä ne ole olleet esillä yksittäisenä valokuvasarjana.

Olemme valinneet nämä valokuvat, koska: ehdotamme valokuvaajille sarjan esittämistä, jotta he innostuisivat kertomaan meille valokuvillaan tarinan. Monet heistä kuitenkin valitsevat mieluummin muutaman merkityksellisimmistä valokuvistaan, jotka ovat kuin yksittäisiä kuvia, mutta sitten luovat – niin kuin tässä tapauksessa – panoraaman paikallisesta todellisuudesta. Asettamalla vastakkain maansa värien loputtomuuden kuviensa kanssa Barragán valitsee mustavalkoisen. Näin hän tekee läsnäolosta ja päähenkilöidensä katseista mahdollisimman vaikuttavia, ja lähes kyseenalaistaa rajan todellisuuden ja surrealistisen välillä.

Foto de Juan Pablo Barragán (Ecuador)

Ludovic Bonleux (Francia, 1974)

s/t (Colombia, 2003) 4 fotografías blanco y negro. Formaron parte de la 4ª Muestra "Documentales y Fotografías de América Latina".

Estas obras no han sido comentadas por su autor.

Hemos seleccionado estas obras porque: la interminable crueldad de las luchas intestinas de Colombia, se reflejan en muchas de las obras que recibimos de este país. Una pesadilla que no es secreta, por mucho que se siga intentando acallar. Nos interesó la implicada e íntima mirada de un extranjero que ha sabido representar el dolor personalizándolo: el horror plasmado sin palabras que lo expliquen... no hay nada que decir, sólo mirar y sentir.

Ludovic Bonleux (Ranska, 1974)

Ei otsikkoja (Kolumbia, 2003) 4 mustavalkovalokuvaa. Olivat mukana 4. "Documentales y Fotografías de América Latina" -näyttelyssä.

Taiteilija ei itse ole kommentoinut näitä kuvia.

Olemme valinneet nämä valokuvat, koska: Kolumbian sisäisten taisteluiden loputon raakuus heijastuu monissa tästä maasta saamissamme teoksissa. Painajainen, joka ei enää ole salaisuus, vaikka ihmisiä miten paljon yhä yritettäisiin saada vaikenemaan siitä. Meitä kiinnosti ulkomaalaisen läsnäoleva ja intiimi näkökulma. Bonleux on osannut kuvata tuskan elollistamalla sen. Kauhun on muotoiltu ilman sanoja, jotka selittäisivät sen... ei ole mitään sanottavaa, voi vain katsoa ja tuntea.

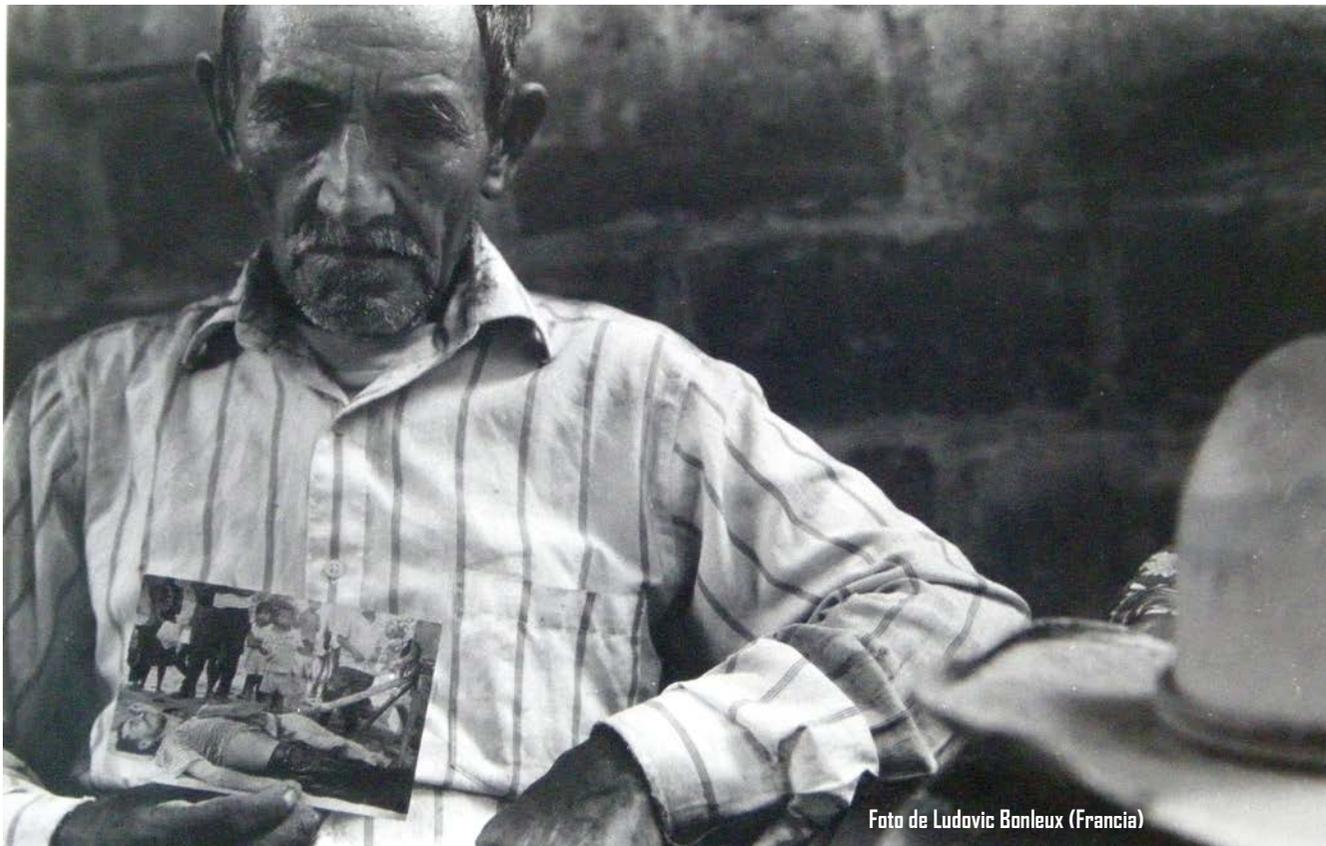

Foto de Ludovic Bonleux (Francia)

Pedro Farías Nardi (República Dominicana, 1957)

Full Feeling: Haití (Haití, 2010) 4 fotografías blanco y negro. Formaron parte de la IIª Muestra "Documentales y Fotografías de América Latina".

Comentario del autor: Mi punto de vista en esta serie es enseñar la problemática que dejó el terremoto, una gran cantidad de heridos, ayuda extranjera ¿por qué militar?, la problemática de la vivienda y la gran carga que tiene que soportar y empujar el pueblo Haitiano, producto de ser un esclavo que decidió buscar la libertad.

Hemos seleccionado estas obras porque: en la Muestra de 2011 nos sentimos con la obligación de hacer un llamado a autores que nos recordaran la tragedia que estaba padeciendo (y sigue padeciendo) el pueblo haitiano, que además para nosotros es parte de América Latina. Pedro Farías-Nardi, en su continuo trabajo de integración y reconocimiento de sus vecinos, se sumó inmediatamente. Más allá de las indiscutibles cualidades técnicas y estéticas de estas obras, nos permiten de alguna manera estar cerca de nuestros hermanos, cuya situación de abandono por parte de quienes tienen la obligación de protegerles, es otro gran misterio...

Pedro Farías Nardi (Dominikaaninen tasavalta, 1957)

Full Feeling: Haití (Haití, 2010) 4 mustavalkovalokuvaa. Olivat mukana II. "Documentales y Fotografías de América Latina" -näyttelyssä.

Taiteilijan kommentti: Näkökantani tässä sarjassa on kuvata maanjäristyksen jättämiä ongelmia: valtavaa määrää haavoittuneita, ulkomaalaista apua – miksi sotilaallista? – asunto-ongelmia ja sitä suurta taakkaa, joka haitilaisten täytyy kantaa, vain siksi että se päätti etsiä vapautta orjuudesta.

Olemme valinneet nämä valokuvat, koska: vuoden 2011 näyttelyssä tunsimme, että meidän täytyisi kutsua taiteilijoita, jotka muistuttaisivat meitä Haitin kansan kärsimästä (ja josta se edelleen kärsii) tragediasta. Myös Haiti on meille osa Latinalaista Amerikkaa. Pedro Farías-Nardi otti osaa jatkuvaan integraatiotyöhön ja naapureidensa tunnistamiseen. Näiden töiden teknillisen ja esteettisen kiistämättömän laadun lisäksi ne päästävät meidät jollain tapaa lähelle veljiämme, joita kohtelevat välinpitämättömästi heidän "suojelijansa" – se on suuri mysteeri...

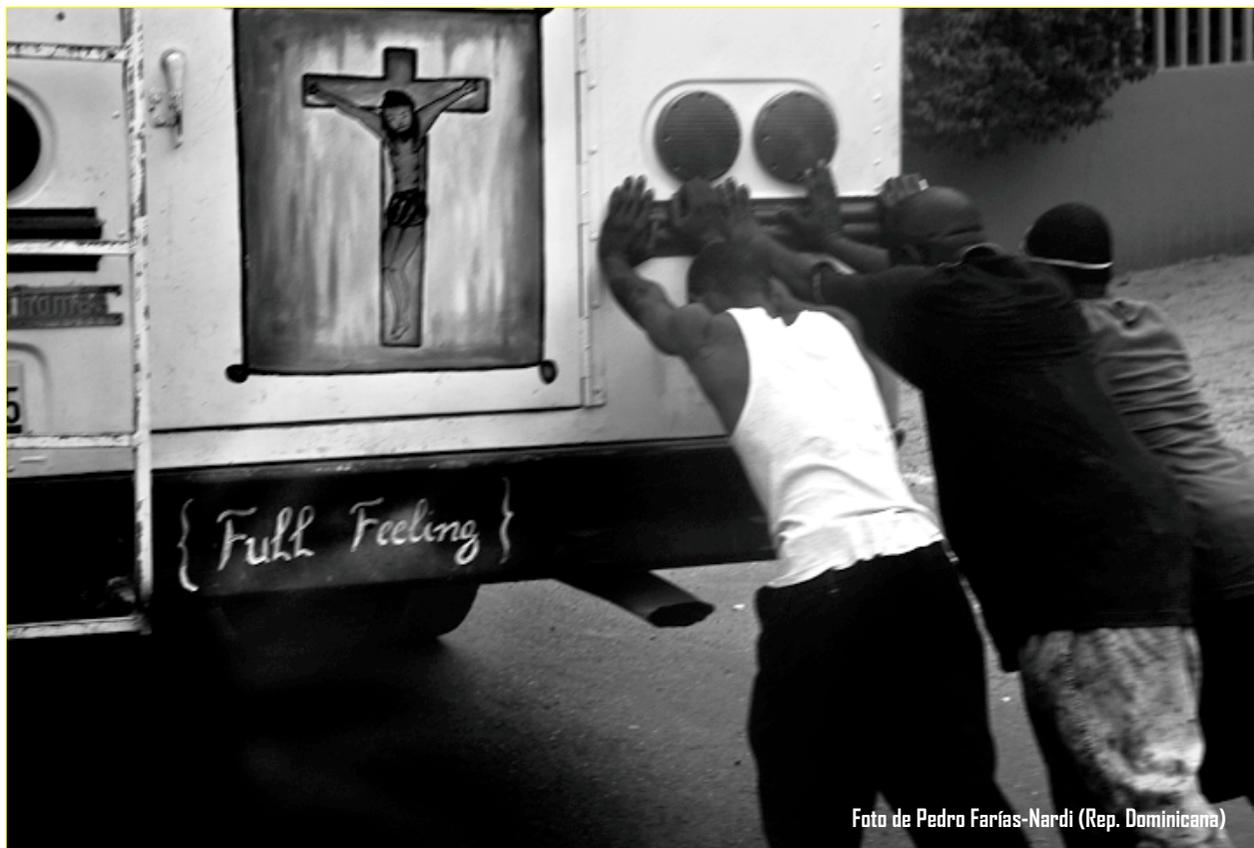

Foto de Pedro Fariás-Nardi (Rep. Dominicana)

Miguel Antonio García Moya (Venezuela, 1975)

Venezuela a cuatro caminos (Venezuela, 2010) 4 fotografías color. Formaron parte de la IIª Muestra "Documentales y Fotografías de América Latina".

Comentario del autor: Cuatro rumbos, por hacer un ejercicio metafórico de los orígenes de nuestras identidades culturales o los cuatro puntos cardinales por donde rumbea la diversidad cultural venezolana es limitarnos a lo meramente territorial, lo digo porque además de la iconografía de los rostros, las corrientes aluvionales de nuestra idiosincrasia que navegan en grandes ríos o en cuencas vacías por donde sólo el viento que suspira el anhelo humano lo conoce y reconoce, el sonido que imagina lo visual, por sobre la muestra productiva de un pueblo insurgente de tierra y maíz.

Hemos seleccionado estas obras porque: en ProDocumentales estamos convencidos que la creatividad no está reñida con la documentalidad, al contrario. Estas fotografías son un ejemplo excelente de dicha capacidad de ciertos autores para componer imágenes "reales", más allá de la expectación y el registro, para provocar nuestra reflexión y admiración.

Miguel Antonio García Moya (Venezuela, 1975)

Venezuelan neljä tietä (Venezuela, 2010) 4 värivalokuvaa. Olivat mukana II. "Documentales y Fotografías de América Latina" -näyttelyssä.

Taiteilijan kommentti: Kulttuurillisten identiteettiemme syntyperiä tai neljä ilmansuuntaa, joiden kautta venezuelalainen kulttuurimoninaisuus suunnistaa, voisi metaforisesti kutsua neljäksi tieksi alueellamme. Sanon näin, koska kasvojen ikonografian lisäksi meillä on luonteenomaisten käyttäytymispiirteidemme tulvavirtoja, jotka purjehtivat suurissa joissa tai tyhjiissä jokilaaksoissa, joissa vain ihmisen kaipausta huokaileva tuuli tuntee ja tunnistaa ne. Tuo ääni, joka kuvittelee visuaalisuuden, maan ja maissin kapinallisen kansan hedelmällisestä näytteestä.

Olemme valinneet nämä valokuvat, koska: ProDocumentalesissa olemme vakuuttuneita siitä, ettei luovuus riitele dokumentaalisuuden kanssa, vaan päinvastoin. Nämä valokuvat ovat erinomainen esimerkki tiettyjen taiteilijoiden kyvystä laatia "todellisia" kuvia, ylittäen odotukset ja ohjeet, ja herättää meissä pohdintaa ja ihailua.

Foto de Miguel Antonio García Moya (Venezuela)

Miguel Hechenleitner (Chile, 1957)

Kawésqar, aguas de la Patagonia (Chile, 2004-2005) 4 fotografías blanco y negro. Formaron parte de la 6ª Muestra "Documentales y Fotografías de América Latina".

Comentario del autor: En los canales patagónicos de Chile, en la isla Wellington, Puerto Edén, viven los últimos Kawésqar de forma sedentaria. Pueblo originario que en tiempos pasados fueron nómades y canoeros en estos canales australes. Con ellos realizamos un proyecto que consistió en construir una canoa como las que construían sus antepasados. Junto a ellos vivimos una experiencia muy enriquecedora durante poco más de un par de semanas, en un contacto directo con la naturaleza, donde ellos son completamente autosuficientes y muy felices por lo demás.

Hemos seleccionado estas obras porque: lo profundo de un pueblo indómito, mimetizado con la Naturaleza de la que es parte, a pesar de los esfuerzos de desarraigarlos. La potencia de unas imágenes que nos transmiten sus silencios, algo de angustia, junto con su fuerza y vitalidad, por medio de un encuadre contenido, mil texturas, contrastes y la ausencia de color... para ganar visibilidad.

Miguel Hechenleitner (Chile, 1957)

Kawésqar, Patagonian vedet (Chile, 2004-2005) 4 mustavalkovalokuvaa. Olivat mukana 6. "Documentales y Fotografías de América Latina" -näyttelyssä.

Taiteilijan kommentti: Chilen Patagonian salmissa, Wellingtonin saarella Puerto Edénissä, asuvat viimeiset paikallaan pysyvät Káwesqarit. Nämä alkuasukkaat olivat aikoinaan paimentolaisia, jotka meloivat näissä eteläisissä salmissa. Toteutimme heidän kanssaan projektin, jossa rakennettiin kanootti heidän esi-isänsä mallin mukaan. Kawésqarien parissa eleyt vähän yli kaksi viikkoa olivat meille todella rikastuttava kokemus, suorassa kontaktissa luonnon kanssa, jossa he ovat täysin omavaraisia ja todella onnellisia.

Olemme valinneet nämä valokuvat, koska: villin kansan syvällisyys on osa luontoa ja naamoituu sen taakse, huolimatta yrityksistä hävittää heidät perin juurin. Kuvissa on voima, jotka välittävät meille heidän hiljaisuutensa, ahdistuksensa, voimansa ja elinvoimansa kanssa, kehystämällä sisällön, tuhat kudosta, vastakohtaa ja väritymyyttä... saadakseen näkyvyyttä.

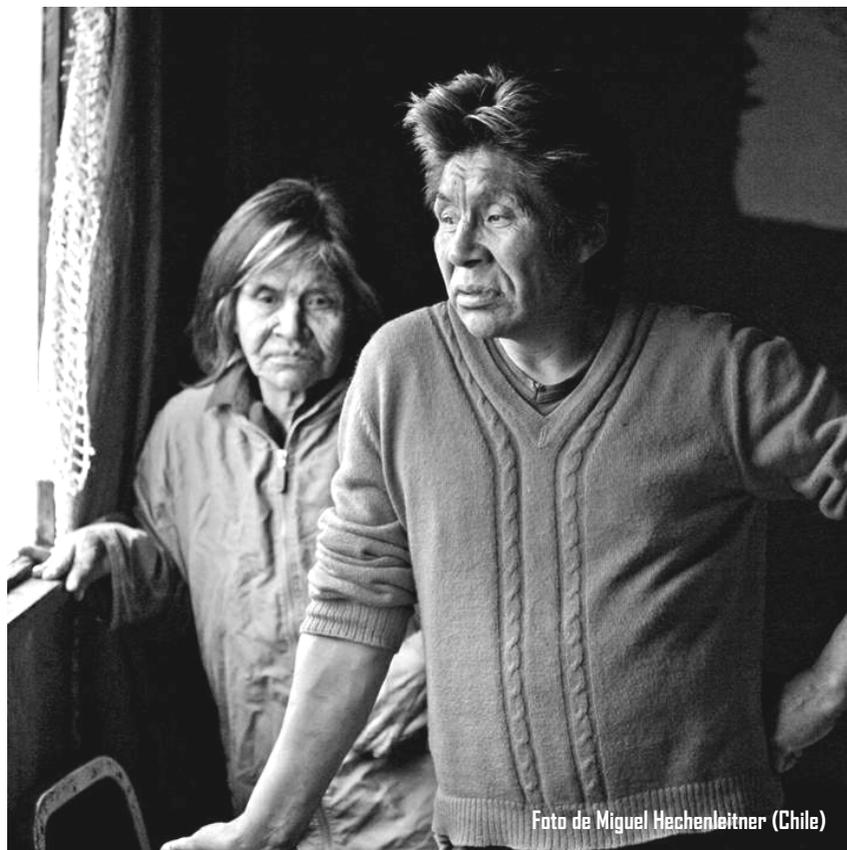

Foto de Miguel Hechenleitner (Chile)

Fabián Hernández Mena (Costa Rica, 1980)

Talamanca: tradiciones desconocidas (Costa Rica, 2007) 3 fotografías color. Formaron parte de la 8ª Muestra "Documentales y Fotografías de América Latina".

Comentario del autor: En un estudio realizado por la Universidad Nacional con el apoyo de UNICEF el 70 por ciento de toda la población no indígena de Costa Rica no tiene ningún contacto con los pueblos indígenas. Talamanca es la reserva indígena más grande en Costa Rica habitada por lo Bribris, es el cantón más pobre según el Estado de la Nación. Este trabajo pretende mostrar la cotidianidad y las tradiciones de una cultura con una cosmovisión llena de sincretismos. Manteniendo tradiciones tan ancestrales como su propio inicio, la figura del Awá (shaman) líder espiritual de los Bribris, realiza los "soplos" (curación y purificación espiritual).

Hemos seleccionado estas obras porque: la fotografía documental implica para nosotros, la complicidad del autor con los protagonistas, el respeto mutuo que se respira en las obras y que permite al espectador penetrar en realidades que podrían mantenerse ajenas a él para siempre. Aquí otro ejemplo, de un Pueblo poco conocido, cuyas imágenes superan los tópicos sobre Costa Rica.

Fabián Hernández Mena (Costa Rica, 1980)

Talamanca: tunteattomia perinteitä (Costa Rica, 2007) 3 värivalokuvaa. Olivat mukana 8. "Documentales y Fotografías de América Latina" -näyttelyssä.

Taiteilijan kommentti: Costa Rican Universidad Nacional -yliopiston toteuttaman UNICEF:in tukeman tutkimuksen mukaan 70 %:lla Costa Rican ei-alkuperäisväestöstä ei ole minkäänlaista kontaktia alkuperäiskansojen kanssa. Talamanca on suurin alkuperäiskansan reservaatti Bribrisien asuttamassa Costa Ricassa, ja se on maan köyhin maakunta. Tämän työn tarkoituksena on näyttää maailmankatsomukseltaan synkreettisen kulttuurin arkipäiväisyys ja perinteet. Vaalimalla perinteitä, jotka ovat yhtä vanhoja kuin itse kulttuuri, Awán (shamaanin) hahmo - Bribrisin hengellinen johtaja - toteuttaa "puhallukset" (parantaminen ja hengellinen puhdistus).

Olemme valinneet nämä valokuvat, koska: dokumenttivalokuvaus merkitsee meille sitä, että valokuvaaja tekee yhteistyötä päähenkilöiden kanssa. Yhteinen kunnioitus heijastuu valokuvaajan töissä, ja katsoja pääsee perille todellisuuksista, jotka muutoin voisivat jäädä hänelle ikuisiksi ajoiksi vieraisiksi. Tässä annamme toisen esimerkin vähän tunnetulta kansalta, jonka kuvat voittavat latteat mielikuvat Costa Ricasta.

Foto de Fabián Hernández Mena (Costa Rica)

Marcelo Imery (El Salvador, 1956)

Tradiciones (Guatemala, 2006) 2 fotografías blanco y negro. Formaron parte de la 8ª Muestra "Documentales y Fotografías de América Latina".

Comentario de la autora: La sencillez de la grandeza del indígena guatemalteco, que vive un momento de transición cultural influenciado por los avances globales.

Este proceso en el cual está inmerso, provoca una mezcla de culturas que afecta su forma tradicional de vida, perdiendo poco a poco su identidad que lo arrastra hacia un futuro incierto.

Hemos seleccionado estas obras porque: dos imágenes sorprendentes, que parecen hablar de contrarios, pasado y futuro, que en Guatemala indígena son convivientes. Texturas antiguas y modernas... infinitas, como las posibilidades del devenir de los protagonistas.

Marcelo Imery (El Salvador, 1956)

Perinteitä (Guatemala, 2006) 2 mustavalkovalokuvaa. Olivat mukana 8. "Documentales y Fotografías de América Latina" -näyttelyssä.

Taiteilijan kommentti: Kulttuurillista siirtymävaihetta globaalien edistyksen vaikutuksen alla elävän guatemalalaisen alkuperäisväestön suuruuden yksinkertaisuus. Siirtymäprosessi, johon se on hukkunut, saa aikaan kulttuurien sekoituksen, joka vaikuttaa perinteiseen elämäntapaan. Se kadottaa vähitellen identiteettinsä, mikä vie sen mukanaan epävakaiseen tulevaisuuteen.

Olemme valinneet nämä valokuvat, koska: nämä ovat kaksi hämmästyttävää kuvaa, jotka tuntuvat puhuvan vastakohdista, menneisyydestä ja tulevaisuudesta, jotka alkuperäisväestön Guatemalassa elävät yhdessä. Vanhoja ja nykyaikaisia rakenteita... äärettömiä, niin kuin päähenkilöiden mahdollisuudet muutokseen.

Foto de Marielos Imery (El Salvador)

Sergio Leyva (Cuba, 1983)

Café Blues (Cuba, 2010-2011) 3 fotografías blanco y negro. Formaron parte de la IIª Muestra "Documentales y Fotografías de América Latina"

Comentario de la autora: Todo tu universo íntimo a la espera del café ordenado. Momento de reflexión y paz, introspección profunda o pensamientos efímeros, acompañado por el aroma a granos tostados, a café recién colado. Ínsulas de azúcar derramadas sobre la barra. No hay sillas donde sentarse a disfrutar de la prometedor taza caliente. Pagas por adelantado y esperas tu orden. Terminas tu café. La epifanía dura sólo dos minutos. Te resignas a cederle el puesto en la barra a otro desesperado cliente que aguarda a tus espaldas y regresas a enfrentar tu rutina habitual.

Hemos seleccionado estas obras porque: se saborea y se habla mucho sobre el café de Cuba... pero estos espacios pequeños y abiertos, se ven poco. Un secreto que sólo un cubano nos puede develar, con su melancolía, sus personajes, sus rituales, sus tiempos. Un contraste con la imagen *for export* habitual.

Sergio Leyva (Kuuba, 1983)

Café Blues (Kuuba, 2010-2011) 3 mustavalkovalokuvaa. Olivat mukana II. "Documentales y Fotografías de América Latina" -näyttelyssä.

Taiteilijan kommentti: Koko maailmankaikkeutesi odottamassa tilattua kahvia. Mietiskelyn ja rauhan, syvällisen itsetutkiskelun tai hetkellisten ajatusten hetki, paahdettujen kahvipapujen, juuri suodatetun kahvin tuoksulla höystettynä. Baaritiskille kaatuneita sokerisaaria. Ei tuoleja, joille istua nauttimaan lupaavasta kuumasta kupista. Maksat etukäteen ja odotat tilaustasi. Juot kahvin loppuun. Se kestää vain kaksi minuuttia. Tyydyt antamaan paikkasi baaritiskillä toiselle epätoivoiselle asiakkaalle, joka odottaa takanasi, ja palaat kohtaamaan tavallisen rutiinisi.

Olemme valinneet nämä valokuvat, koska: Kuubassa nautitaan ja puhutaan paljon kahvista... mutta näitä pieniä ja vilpittömiä paikkoja näkee vähän. Salaisuus, jonka vain kuubalainen voi paljastaa meille, melankoliallaan, henkilöahmoillaan, rituaaleillaan, ajallaan. Vastakohta tavanomaiselle *for export*-mielikuvulle.

Foto de Sergio Leyva (Cuba)

Daniel Machado Hernández (Uruguay)

Llamadas del Carnaval (Uruguay, 2002) 4 fotografías color. Formaron parte de la 4ª Muestra "Documentales y Fotografías de América Latina".

Comentario del autor: Los desfiles de "llamadas" son parte de los festejos del carnaval uruguayo. Tradicional en la comunidad afro-uruguayo, se desarrolla por la calle Isla de Flores en Montevideo y proviene de la época colonial. Entonces los negros eran traídos como esclavos y los únicos días en que podían expresarse libremente eran en el Carnaval: se reunían y comenzaban a batir las lonjas de sus tamboriles, que funcionaban como una "llamada" ancestral a otros negros, los cuales se unían al festejo. Los ecos de aquellos tamboriles se han mantenido hasta nuestros días, constituyendo una de las expresiones populares más importantes del Uruguay actual.

Hemos seleccionado estas obras porque: país de gente amable, respetuosa, trabajadora y tranquila, pero también apasionada, alegre y muy creativa. Poco conocido, no se ha proyectado al exterior de manera constante, siendo para muchos todavía un misterio. Aquí lo que puede ser un tópico se transforma también en descubrimiento, en el que se integran como pocas veces, movimiento y color, creatividad artística delante y detrás de la cámara.

Daniel Machado Hernández (Uruguay)

Karnevaalin kutsuja (Uruguay, 2002) 4 värivalokuvaa. Olivat mukana 4. "Documentales y Fotografías de América Latina" -näyttelyssä.

Taiteilijan kommentti: "Kutsukulkeet" ovat osa uruguaylaisen karnevaalin juhlintaa. Afro-uruguaylaisessa yhteisössä on perinteistä, että kulkeet menevät Isla de Flores (Kukkien Saari) -kadulle Montevideossa, ja ne ovat saaneet alkunsa siirtomaa-ajalta. Ennen mustaihoisia tuotiin orjiksi, ja ainoat päivät, joihin he voivat ilmaista itseään vapaasti, olivat karnevaalin päivät: he kokoontuivat ja alkoivat takoa pikkurumpujaan. Rummut toimivat ikivanhana "kutsuna" muille mustille, jotka tulivat mukaan juhlintaan. Rumpujen kaiut ovat säilyneet meidän päiviimme asti muodostaen yhden tämän päivän Uruguayn tärkeimmistä kansan ilmaisusutuavoista.

Olemme valinneet nämä valokuvat, koska: Uruguay on ystävällisten, ahkerien ja rauhallisten, mutta myös intohimoisten, iloisten ja todella luovien ihmisten maa. Se on vähän tunnettu, sitä ei ole kuvattu paljon ulkomailla, se on monille vielä mysteeri. Kuvissa se, mikä voi olla arkipäiväistä, muuttuu myös löydöksi, jossa yhdistyvät, kuten harvoin, liike ja väri, taiteellinen luovuus kameran edessä ja takana.

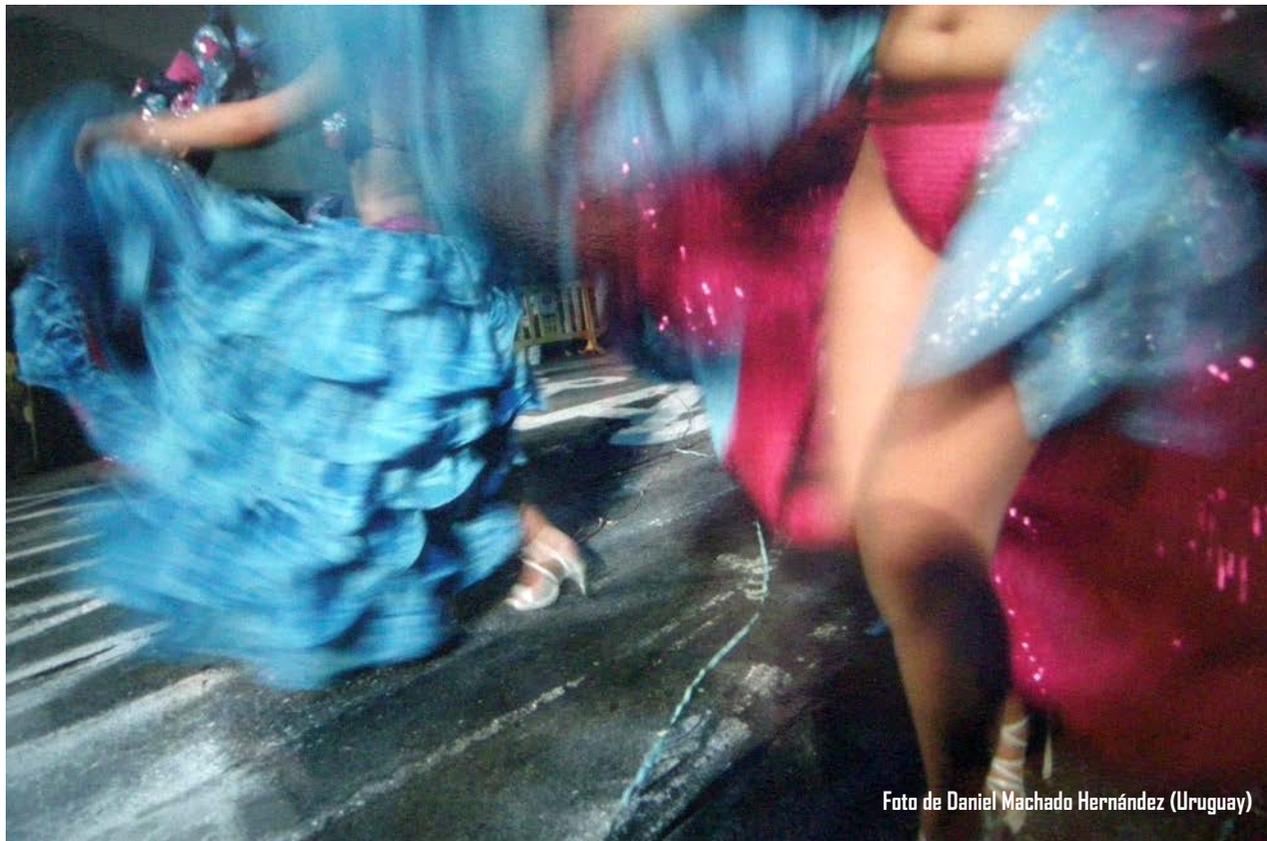

Foto de Daniel Machado Hernández (Uruguay)

Jorge Mata (España, †2010) *por siempre en nuestra memoria!*

Andinos (Quispicanchi, Cuzco, Perú, 1999) 5 fotografías blanco y negro. Formaron parte de la 3ª Muestra "Documentales y Fotografías de América Latina".

Comentario del autor: 1.- Los niños trabajan desde muy pequeños, la familia recurre a ellos para tareas como el pastoreo o el cuidado de los más pequeños; Ocongate. 2.- Varias generaciones colaboran en la cocina de una familia campesina en la comunidad a más de 4.000 msnm; Callatiac. 3.- En la caperina las mimitas transportan todo tipo de cosas, pero su función principal es llevar a los hijos; Andahuaylillas. 4.- Para el campesino no existe el tiempo lineal ni la ubicación o el discurrir de los años; es básicamente la repetición: la siembra, la madurez, la cosecha; Andahuaylillas. 5.- La fiesta del Señor Qollor Riti es la más importante de la Provincia de Quispicanchi, durante tres días las comparsas que han venido de toda la región bailan y rezan a su señor en el Valle del Sinakara.

Hemos seleccionado estas obras porque: muchos fotógrafos españoles han puesto sus miradas en América; sigue siendo un lugar de misterio y asombro. Jorge Mata nos honró con su participación en la primera convocatoria que recibí; su maestría se delata en cada imagen. Su pasión por nuestro continente no tuvo límites y se convirtió sin quererlo, desde esa humildad que le caracterizaba, en el mejor ejemplo de conjunción de arte, documentación y compromiso. Sus fotografías pasaron a formar parte de la realidad que retrataban, como él mismo. Ante su pérdida esta selección, que ya estaba realizada, se transformó en un homenaje.

Jorge Mata (Espanja, †2010) *aina muistoissamme!*

Andien asukkaita (Quispicanchi, Cuzco, Perú, 1999) 5 mustavalkovalokuvaa. Olivat mukana 3. "Documentales y Fotografías de América Latina" -näyttelyssä.

Taiteilijan kommentti: 1.- Lapset tekevät töitä pienestä pitäen; perheet turvautuvat heihin paimentamisessa tai pienemmistä sisaruksista huolehtimisessa; Ocongate. 2.- Monet sukupolvet tekevät yhteistyötä maalaisperheen keittiössä yhteisössä, joka on 4 000 metriä meren pinnan yläpuolella; Callatiac. 3.- Kantoliinoissa äidit kuljettavat kaikenlaisia asioita, mutta niiden päätarkoitus on kantaa lapsia; Andahuaylillas. 4.-Maanviljelijälle ei ole olemassa lineaarista aikaa eikä vuosien kulua; vaan pääasiassa toistoa: kylvöaikoja, kypsymistä, sadonkorjuuta; Andahuaylillas. 5.- Herra Qollor Ritin juhlat ovat Quispicanchin provinssin tärkeimmät juhlat. Kolmen päivän ajan koko seudulta tulleet kulkueet tanssivat ja rukoilevat herraansa Sinakaran laaksossa.

Olemme valinneet nämä valokuvat, koska: monet espanjalaiset valokuvaajat ovat iskeneet silmänsä Latinalaiseen Amerikkaan: se on yhä mysteerien ja yllätysten paikka. Jorge Mata osoitti meille kunnioitustaan osallistumalla ensimmäiseen kokoontumiseen josta sai tietää; hänen mestaruutensa käy ilmi joka kuvasta. Hänen intohimollaan maanosaamme kohtaan ei ollut rajoja, ja siitä tuli, hänen haluamattaan, hänelle tyypillisen nöyryytensä ansiosta, paras esimerkki taiteen, dokumentoinnin ja velvollisuuksien yhdistämisestä. Hänen valokuvansa muodostivat osan todellisuutta, jota ne kuvaavat, niin kuin hän itsekin. Ennen hänen kuolemaansa tästä jo toteutetusta valikoimasta tuli kunnianosoitus.

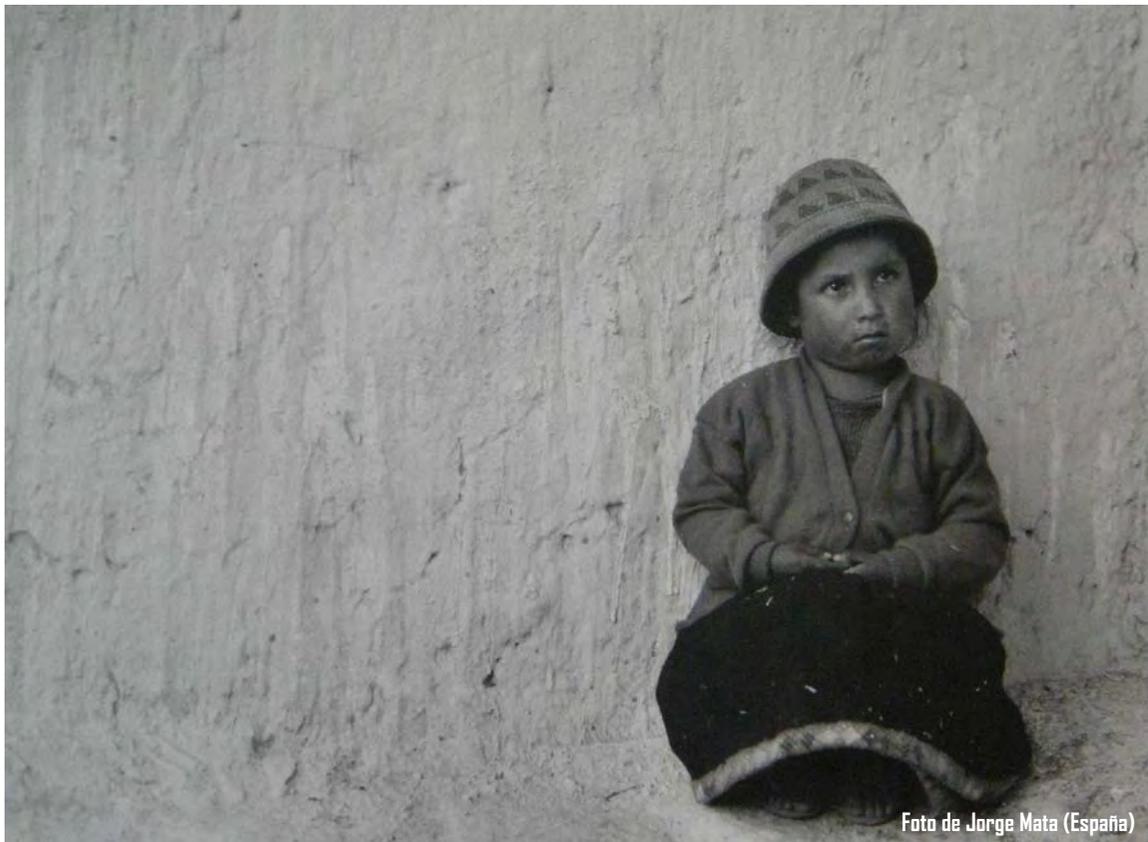

Foto de Jorge Mata (España)

José Ramón Mendoza (Venezuela, 1969)

Valle Sagrado (Perú, 2007) 4 fotografías color. Formaron parte de la 8ª Muestra "Documentales y Fotografías de América Latina". La foto que se publica aquí, fue elegida como imagen de la 9ª Muestra.

Comentario del autor: En el Valle Sagrado de los Incas, entre los pueblos de Cuzco, Ollantaytambo y Chinchero, se busca documentar la vida de los habitantes del otrora Valle Sagrado: el mercado, los vendedores artesanales, los descendientes de los Incas, etc.

Hemos seleccionado estas obras porque: una impecable reproducción de la realidad que nos permite apreciar la textura de las superficies, sentir la respiración de sus protagonistas. Miradas que nos llevan a todos los sitios, a nuestro propio interior, con magia, picaresca y ternura. Una luz imposible, casi irreal, que nos transporta a un tiempo remoto que convive con el nuestro.

José Ramón Mendoza (Venezuela, 1969)

Pyhä laakso (Peru, 2007) 4 värivalokuvaa. Olivat mukana 8. "Documentales y Fotografías de América Latina" -näyttelyssä. Tässä julkaistu kuva valittiin 9. näyttelyn pääkuvaksi.

Taiteilijan kommentti: Inkojen Pyhässä Laaksossa, Cuzcon, Ollantaytambon ja Chincheron kylien välissä halutaan dokumentoida Pyhän Laakson asukkaiden elämää: markkinoita, käsitöiden myyjä, inkojen jälkeläisiä, jne.

Olemme valinneet nämä valokuvat, koska: Virheetön tuotos todellisuudesta, joka antaa meidän arvostaa pintojen kudemia, tuntea päähenkilöiden hengitys. Katseita, jotka vievät meidät kaikkialle, omaan sisimpäämme, taikuudella, konnamaisuudella ja hellyydellä. Uskomaton, melkein epätodellinen valo, joka vie meidät kaukaisiin aikoihin, jotka kulkevat yhdessä meidän aikamme kanssa.

Foto de José Ramón Mendoza (Venezuela)

Luis Micou (Argentina, 1945)

La familia Loewens (Argentina, 2010) 4 fotografías color. Formaron parte de la 11ª Muestra "Documentales y Fotografías de América Latina".

Comentario del autor: La serie original de 12 fotos sobre la familia Loewens, pertenece a un ensayo fotográfico relacionado con una comunidad menonita afincada en la provincia de La Pampa, Argentina, en la localidad de Guatraché. La colonia, La Nueva Esperanza, está habitada por 1300 habitantes desde el año 1986.

Hemos seleccionado estas obras porque: un fragmento de Argentina prácticamente desconocido; gentes y costumbres que al verlas provocan más y más interés y asombro. Una brillante homologación de la estética de los personajes, que da cuenta de la experiencia de este gran fotógrafo.

Luis Micou (Argentiina, 1945)

Loewensin perhe (Argentiina, 2012) 4 värivalokuvaa. Olivat mukana 11. "Documentales y Fotografías de América Latina" -näyttelyssä.

Taiteilijan kommentti: Alkuperäinen 12 kuvan sarja Loewensin perheestä kuuluu valokuvalliseen kokeiluun mennoiittayhteisöstä, joka oli asettunut asumaan Guatrachéen, La Pampan provinssiin Argentiinassa. La Nueva Esperanza (Uuden Toivon) alueella asuu 1300 asukasta vuodesta 1986 lähtien.

Olemme valinneet nämä valokuvat, koska: Osa käytännössä tuntematonta Argentiinaa; ihmisiä ja tapoja, jotka herättävät enemmän ja enemmän kiinnostusta ja hämmästyttä kun ne on nähty. Henkilöiden esteettisyyden upea vahvistaminen, josta huomaa tällä suurella valokuvaajalla olevan kokemusta.

Foto de Luis Micou (Argentina)

Aaron O'Dea (Inglaterra, 1972);

Las caras del Istmo (Panamá, 2006). 4 fotografías color. Formaron parte de la 7ª Muestra "Documentales y Fotografías de América Latina".

Comentario del autor: Tomar fotos de extraños, para mí, un extranjero en una tierra extraña, me ayuda a tender un puente sobre los mundos. La cámara fotográfica es una manera de conocer gente con quienes normalmente nunca tendría el placer de interactuar, disfrutar de sus virtudes y frustrarme en silencio por sus maldades. Panamá tiene una mezcla incomparable de formas de gente de todos los orígenes, imposible de registrar de lleno en la película. Esto no es sorprendente, dada la historia panameña de revoltijo cultural lo cual es visualmente cautivador. La verdadera clave para conocer a la gente panameña es la comprensión de sus sutiles gestos.

Hemos seleccionado estas obras porque: una mirada inquieta y curiosa podría ser la definición de la obra de este profesional de la paleontología, que sin embargo escudriña como pocos fotógrafos profesionales en el carácter de los protagonistas de sus retratos, lo que nos permite penetrar en un Panamá múltiple y sugerente.

Aaron O'Dea (Englanti, 1972);

Kannaksen kasvot (Panama, 2006). 4 värivalokuvaa. Olivat mukana 7. "Documentales y Fotografías de América Latina" -näyttelyssä.

Taiteilijan kommentti: Valokuvien ottaminen vieraista auttaa minua, ulkomaalaista oudossa maassa, avaamaan sillan maailmojen välille. Kamera on tapa tutustua ihmisiin, joiden kanssa minulla ei yleensä olisi ikinä iloa olla tekemisissä, nauttia heidän hyvydestään eikä turhautua hiljaisuudessa heidän pahuudestaan. Panamassa on vertaansa vailla oleva sekoitus eri puolilta tulleiden ihmisten tapoja, jotka on mahdotonta rekisteröidä kokonaan yhdessä elokuvassa. Se ei ole yllättävää, kun ottaa huomioon Panaman kulttuurisekoituksen historian, joka on visuaalisesti kiehtova. Todellinen avain panamalaisiin tutustumiseen on ymmärtää heidän kekseliäitä eleitään.

Olemme valinneet nämä valokuvat, koska: Levoton ja utelias näkemys voisi olla tämän O'Dean teosten määritelmä. Tämä paleontologian ammattilainen kuitenkin tarkastelee, harvojen ammattivalokuvaajien tapaan, valokuviansa päähenkilöiden ominaisuuksia, mikä antaa meidän päästä sisään moninaiseen ja suggestiiviseen Panamaan.

Foto de Aaron O'Dea (Inglaterra)

Pablo Ramírez Durón (México, 1975);

Bitácora de un cotidiano ajeno (Brasil, 2004) 4 fotografías color. Formaron parte de la 6ª Muestra "Documentales y Fotografías de América Latina".

Estas obras no han sido comentadas por su autor.

Hemos seleccionado estas obras porque: de un gigante de América a otro, hay muchas similitudes y diferencias. Captar lo contrario del tópico, retratar la relajación bajo tierra, componer la intimidad compartida en un habitualmente abrumador espacio comprimido, construyendo imágenes casi minimalistas. Muchos logros para acercarnos un Sao Paulo que no se ve no se imagina casi nunca.

Pablo Ramírez Durón (Meksiko, 1975);

Sao Paolon metro (Brasilia, 2004) 4 värivalokuvaa. Olivat osa 6. "Documentales y Fotografías de América Latina" -näyttelyä.

Taiteilija ei itse ole kommentoinut näitä kuvia.

Olemme valinneet nämä valokuvat, koska: Yhdestä valtavasta Amerikasta toiseen on paljon eroja ja yhtäläisyyksiä. Arkipäiväisyyksien päinvastaisuuden vangitseminen, maan alla rentoutumisen jäljitteleminen, normaalisti valtavassa mutta nyt kokoonpuristetussa tilassa jaetun intiimisuuden säveltäminen, rakentaen melkein minimaalisia kuvia. Kuvissa on onnistuttu lähestymään monella tapaa sellaista Sao Paolaa, jota ei voi nähdä eikä kuvitella melkein ikinä.

Foto de Pablo Ramírez Durón (México)

David Raymundo Ceto (Guatemala, 1983)

"Un pueblo que olvida su pasado está condenado a repetirlo" Jorge Santayana (Nebaj, Quiché, Guatemala, 2010) 4 fotografías color. Formaron parte de la IIª Muestra "Documentales y Fotografías de América Latina.

Comentario del autor: Durante el conflicto armado interno en Guatemala entre 1966 y 1996 se produjeron graves violaciones de Derechos Humanos, siendo el período más sangriento el de los años 80, con masacres indiscriminadas por el Ejército contra la población civil, en su mayoría de la etnia indígena maya. Lo que sucedió empieza a hacerse pasado, recuerdo, olvido. Por eso, hay que mantener la conciencia despierta para que el abismo entre el acontecimiento real y el acontecimiento histórico no se vuelva infranqueable.

Hemos seleccionado estas obras porque: en exquisitas imágenes que nos sumergen en un dolor inconmensurable, entre rostros del pasado y del presente que lo hacen infinito; infinito como las texturas y colores de las protagonistas y sus atuendos. Una atmósfera de indignación y misterio, planos cortos y cargados de rabia contenida que se transmite a nuestros corazones, para denunciar lo que no puede olvidarse.

David Raymundo Ceto (Guatemala, 1983)

"Menneisyytensä unohtanut kansa on tuomittu toistamaan sen" Jorge Santayana (Nebaj, Quiché, Guatemala, 2010) 4 väriävalokuvaa. Olivat mukana II. "Documentales y Fotografías de América Latina" -näyttelyssä.

Taiteilijan kommentti: Guatemalan sisällissodan aikana 1966-1996 ilmeni vakavia ihmisoikeusloukkauksia. Verisin ajanjakso oli 80-luku, jolloin armeija teki järjestömiä verilöylyjä siviiliväestöä vastaan, suurimmaksi osaksi mayojen etniaa kohtaan. Siitä mitä tapahtui, on tulossa menneisyyttä, muistoa, unohtettua. Siksi meidän täytyy pysyä hereillä, jotta kuilu todellisten ja historiallisten tapahtumien välillä ei muuttuisi ylitysepääsemättömäksi.

Olemme valinneet nämä valokuvat, koska: nämä erinomaiset kuvat hukuttavat meidät yhteismitattomaan kärsimykseen, menneisyyden ja nykyisyyden kasvojen välillä, ja tekevät kärsimyksestä loputtoman; loputtoman kuten päähenkilöiden ja heidän pukujensa kudos ja värit. Närkästyksen ja mysteerin ilmapiiri ja lähikuvat, jotka on lastattu sydämiimme välittyvällä pidätetyllä raivolla, paljastavat sen, mitä ei voi unohtaa.

Foto de David Raymundo Ceto (Guatemala)

Juan Carlos Rodríguez (México, 1974)

Instantes Zapatistas (México, 2003) 4 fotografías blanco y negro. Formaron parte de la 5ª Muestra "Documentales y Fotografías de América Latina".

Comentario del autor: Captura momentos que han sufrido las comunidades indígenas del sur de México. En las fotos se ve cómo entre la espesura de la floresta las mujeres salen para obstruirle el paso al ejército mexicano, el cual ha sido enfrentado con los pocos recursos a que los indígenas pueden acudir, que no son precisamente armas. Aquí son flores, globos, canciones y la simple presencia. Milicianos, brigadistas y mujeres jóvenes nos revelaron el fondo del conflicto social mexicano.

Hemos seleccionado estas obras porque: Un problema que se ha ido acallando, sin resolverse. Magníficas miradas desde el lado indígena, la complejidad de hacer fotos en la selva, un lenguaje claro, una sensibilidad que nos compromete a través de la cercanía, un trozo de la memoria de nuestros pueblos en resistencia.

Juan Carlos Rodríguez (Meksiko, 1974)

Zapatisteja (Meksiko, 2003) 4 mustavalkovalokuvaa. Olivat mukana 5. "Documentales y Fotografías de América Latina" -näyttelyssä.

Taiteilijan kommentti: Valokuvat vangitsevat hetkiä, joista Etelä-Meksikon alkuperäisyhteisöt ovat kärsineet. Kuvista näkee, miten kauniin paksun metsän välistä naiset nousevat sulkemaan tien Meksikon armeijalta, joka on asetettu vastakkain niiden vähien resurssien kanssa, joiden puoleen alkuperäiskansa voi kääntyä – jotka eivät tarkalleen ottaen ole aseita. Tässä ne ovat kukkia, ilmapalloja, lauluja ja yksinkertaista paikallaoloa. Miliisit, prikaatitlaiset ja nuoret naiset paljastivat meille Meksikon yhteiskunnallisen konfliktin perustan.

Olemme valinneet nämä valokuvat, koska: Ongelmasta on vähitellen vaiettu, ilman että sitä olisi ratkaistu. Suurenmoiset näkemykset alkuperäiskansan puolelta, valokuvien ottamisen vaikeus viidakossa, selvä kieli, tunnekyky joka velvoittaa meidät mukaan läheisyyden kautta, palanen muistoa siitä, kun meidän kansamme olivat vastarinnassa.

Foto de Juan Carlos Rodríguez Ogarria (México)

Mateus Sá (Brasil)

Luz do Litoral (Brasil, 2004/2005) 4 fotografías blanco y negro. Formaron parte de la 6ª Muestra "Documentales y Fotografías de América Latina". La foto que se publica aquí, fue elegida como imagen de la 7ª Muestra.

Comentario del autor: La serie de fotografías *Luz do Litoral* forma parte del libro del mismo nombre que fue presentado en diciembre de 2005. Es un ensayo sobre las comunidades litoraleñas del Estado de Pernambuco (Brasil) y de la Isla de Fernando de Noronha.

Hemos seleccionado estas obras porque: una luz magnífica, capturada en toda su espesura, que se derrama entre el alma y los cuerpos de los protagonistas y la niñez que todos llevamos dentro. Placer y ensoñación que nos hace plenos con mínimos elementos. Sonrisas y miradas, llenas de secretos para compartir con los espectadores; una sutil forma de interrogarnos por el presente y el futuro de esos pequeños.

Mateus Sá (Brasilia)

Rannikon valo (Brasilia, 2004/2005) 4 mustavalkovalokuvaa. Olivat mukana 6. "Documentales y Fotografías de América Latina" -näyttelyssä. Tässä julkaistu kuva valittiin 7. näyttelyn pääteokseksi.

Taiteilijan kommentti: *Rannikon valo* -valokuvasarja on osa samannimistä kirjaa, joka julkaistiin joulukuussa 2005. Se on tutkielma Brasilian Pernambucon osavaltion rannikon ja Fernando de Noronhan saaren yhteisöistä.

Olemme valinneet nämä valokuvat, koska: niissä on loistava valo – vangittu kaikella paksuudella – joka tulvii päähenkilöiden sielun ja ruumiiden sekä meissä kaikissa asuvan lapsen välillä. Mielihyvä ja unelmointi, jotka tekevät meistä kokonaisia vähimillä alkuaineilla. Hymyjä ja katseita, täynnä salaisuuksia jaettavaiksi katsojien kanssa; nokkela tapa kysyä meiltä niiden pikkuisten nykyisyydestä ja tulevaisuudesta.

Foto de Mateus Sá (Brasil)

Jorge Travieso (Honduras, 1952)

Tabaco artesana (Honduras, 2009) 3 fotografías color. Formaron parte de la 10ª Muestra "Documentales y Fotografías de América Latina".

Comentario del autor: Un retrato de las artesanas que trabajan en la elaboración de tabacos (puros) para el mercado local del occidente de Honduras.

Hemos seleccionado estas obras porque: casi en penumbras, de un pequeño rincón de un país del que recibimos pocas noticias, salvo sus tragedias, mujeres sencillas comparten con nosotros, gracias a la calidez de este fotógrafo intimista, el tiempo eterno de sus labores artesanales: otro secreto de nuestra América.

Jorge Travieso (Honduras, 1952)

Käsintehtyä tupakkaa (Honduras, 2009) 3 värivalokuvaa. Olivat osa 10. "Documentales y Fotografías de América Latina" -näyttelyä.

Taiteilijan kommentti: Valokuvia käsityöläisistä, jotka valmistavat tupakkaa (sikareita) Länsi-Hondurasin paikallisille markkinoille.

Olemme valinneet nämä valokuvat, koska: Saamme vähän uutisia Hondurasista – paitsi sen tragediaista. Tämän maan pienen kulman melkein puolivarjossa, tämän läheisen valokuvaajan laadun ansiosta vaatimattomat naiset jakavat meidän kanssamme käsitöidensä loputtoman ajan: yhden meidän Amerikkamme salaisuuksista.

Foto de Jorge Travieso (Honduras)

Pascal van Heesch (Países Bajos, 1969).

Mineros de Bolivia (Bolivia, 2005) 5 fotografías blanco y negro. Formaron parte de la 7ª Muestra "Documentales y Fotografías de América Latina". La foto que se publica aquí fue elegida como imagen de la 8ª Muestra, en la que además produjimos una exposición de 20 fotografías en gran formato de este mismo proyecto.

Comentario del autor: El suelo boliviano es rico en minerales: oro, plata, estaño, plomo, piedras preciosas y gas. Podría ser el país más próspero en América del Sur, pero es uno de los más pobres. Siglos de dominio español seguidos por inestabilidad política han cobrado su impuesto. El suelo ha sido saqueado pero aún no agotado. Muchos bolivianos trabajan aún en la industria minera y a pesar de la Independencia, los descendientes de europeos son los que ocupan los mejores puestos de trabajo, mientras la población nativa se ocupa de los trabajos duros.

Hemos seleccionado estas obras porque: sin duda Pascal van Heesch es uno de los grandes fotógrafos documentales, cuya labor radica en convivir con los protagonistas de sus imágenes el tiempo que haga falta, para poder transmitir sus vivencias. Su sensibilidad y su lenguaje se adaptan al mensaje en cada proyecto. Su trabajo, de una rigurosidad asombrosa, contribuye a nuestra empatía con las personas retratadas... y él desaparece, que es lo que más desea.

Pascal van Heesch (Alankomaat, 1969).

Kaivostyöntekijöitä (Bolivia, 2005) 5 mustavalkovalokuvaa. Olivat osa 7. "Documentales y Fotografías de América Latina" -näyttelyä. Tässä julkaistu kuva valittiin pääteokseksi 8. näyttelyssä, jonka yhteydessä toteutimme tästä samasta projektista myös 20 ison valokuvan näyttelyn.

Taiteilijan kommentti: Bolivian maa on mineraalirikasta: kultaa, hopeaa, tinaa, lyijyä, jalokiviä ja kaasua. Bolivia voisi olla Etelä-Amerikan kukoistavin maa, mutta se on yksi köyhimmistä. Vuosisadat Espanjan vallan alla, ja sitä seurannut poliittinen epävakaisuus ovat vaatineet veronsa. Maata on ryöstetty, mutta ei vielä käytetty loppuun. Monet bolivialaiset tekevät yhä töitä kaivosteollisuudelle, ja maan itsenäisyydestä huolimatta eurooppalaisten jälkeläiset ovat parhaissa työpaikoissa, kun taas alkuperäinen kansa tekee rankkoja töitä.

Olemme valinneet nämä valokuvat, koska: Pascal van Heesch on epäilemättä yksi suurista dokumenttivalokuvaajista. Hän elää yhdessä valokuviansa päähenkilöiden kanssa niin kauan kuin tarvetta on, jotta hän voi kuvissaan välittää heidän kokemuksiaan. Hänen tunnekykynsä ja kielensä sopeutuvat jokaisen projektin viestiin. Ällistyttävällä kovuudellaan hänen työnsä edistää empatiaa kuvattuja ihmisiä kohtaan... ja hän itse katoaa, mitä hän kaikkein eniten haluaakin.

Foto de Pascal van Heesch (Países Bajos)

Asociación
ProDocumentales
Cine y TV

Asociación Cultural sin ánimo de lucro - España - www.prodocumentales.org

mediateca
ProDocumentales

INSTITUTO
IBEROAMERICANO
DE FINLANDIA

UNIVERSIDAD COMPLUTENSE
MADRID

rethink.
storænso